

[https://doi.org/10.31891/2307-5740-2022-312-6\(2\)-29](https://doi.org/10.31891/2307-5740-2022-312-6(2)-29)

УДК: 330.322:[330.34-021.387:502.131.1]

Оксана ТАРАСОВА

Вінницький національний аграрний університет

<https://orcid.org/0000-0001-5397-8449>

e-mail: sosuresosure@ukr.net

ОСОБЛИВОСТІ СТАЛОГО ІНВЕСТИВАННЯ В РОЗВИТОК ЕКОЛОГО-ОРІЄНТОВНОЇ ЕКОНОМІКИ

Глобальні екологічні проблеми, такі як зміна клімату та критика політики транснаціональних корпорацій, роблять інвестиції в екологічно свідомі компанії актуальнішими, ніж будь-коли. Ці проблеми становлять значний ризик для інвестиційних портфелів, але короткострокові цілі акціонерів роблять ці ризики недосяжними. Крім того, корпоративна недалекоглядність може спричинити критичну ситуацію. Під час створення нових продуктів корпораціям необхідно враховувати інших зацікавлених сторін. Це пов'язано з пандемією COVID-19, яка показала, що корпораціям необхідно враховувати інших зацікавлених сторін і створювати «зелені» продукти. Це тому, що вони допоможуть відновити їх поточну бізнес-модель і принесуть більше цінності акціонерам, людям і планеті в довгостроковій перспективі. За останні п'ять років було запущено багато нових «зелених» інвестиційних фондів. Деякі з цих фондів за деякими показниками навіть перевершили традиційні.

Метою дослідження є дослідження, узагальнення та розробка теоретико-методологічних підходів щодо особливостей сталого інвестування в розвиток еколого-орієнтовної економіки.

Концепція сталого розвитку вимагає задоволення визначених потреб суспільства. Це диктує два завдання: забезпечення населення з найнижчим рівнем доходу та зменшення обмежень природного середовища на можливості задовольняти соціальні потреби. Одним із найважливіших аспектів сталого розвитку є екологічна рівновага, що сприяє економічній і екологічній рівності між людьми. Загалом, збереження цілісності екосистеми має важливе значення для екологічно правильного розвитку. За результатами критичного аналізу визначено необхідність України враховувати екологічну стійкість що є життєво важливою для її подальшого існування. Запропоновано механізми інвестування в розвиток еколого-орієнтовної економіки за рахунок системної модернізації, головним чином на основі трансформації глобальної фінансової системи, створення нових інституційних структур, зміни фінансової архітектури, формування глобальної пруденційної регулятивної основи та широкого впровадження зелених фінансів.

Аналіз останніх світових тенденцій дозволяє зробити висновок про те, що екологізація економіки має загалом позитивні риси. Крім того, інвестиційна привабливість у цьому секторі також зростає завдяки, в тому числі, технологічному розвитку, зниженню ризиків та державній підтримці, яка у складних випадках може залучити додаткові капіталовкладення, що, у свою чергу, стимулює технологічний розвиток. Отже, процес є циклічним, що в свою чергу сприяє розвитку окремих країн та соціально-економічному розвитку в цілому.

Ключові слова: зелена економіка, зелене фінансування, зелені проекти, сталий розвиток, інституційні інвестори.

Oksana TARASOVA

Vinnitsia National Agrarian University

METHODOLOGICAL BASIS OF EFFECTIVE MANAGEMENT OF SUSTAINABLE DEVELOPMENT OF TOURISM

Global environmental issues such as climate change and criticism of the policies of multinational corporations make investing in environmentally conscious companies more relevant than ever. These issues pose a significant risk to investment portfolios, but the short-term goals of shareholders make these risks unattainable. In addition, corporate short-sightedness can cause a critical situation. Corporations need to consider other stakeholders when creating new products. This is due to the COVID-19 pandemic, which has shown that corporations need to consider other stakeholders and create green products. This is because they will help rebuild their current business model and deliver more value to shareholders, people and the planet in the long term. Many new green investment funds have been launched in the last five years. Some of these funds even outperformed traditional funds by some indicators.

The purpose of the study is research, generalization and development of theoretical and methodological approaches regarding the features of sustainable investment in the development of ecologically oriented economy.

The concept of sustainable development requires meeting the defined needs of society. This dictates two tasks: providing for the population with the lowest income level and reducing the limitations of the natural environment on the ability to meet social needs. One of the most important aspects of sustainable development is ecological balance, which promotes economic and ecological equality between people. In general, preserving the integrity of the ecosystem is important for ecologically sound development. Based on the results of the critical analysis, it was determined that Ukraine needs to take into account environmental sustainability, which is vital for its future existence. Mechanisms for investing in the development of an ecologically oriented economy through systemic modernization are proposed, mainly based on the transformation of the global financial system, the creation of new institutional structures, changes in the financial architecture, the formation of a global prudential regulatory framework, and the widespread introduction of green finance.

The analysis of the latest world trends allows us to conclude that the greening of the economy has generally positive features. In addition, investment attractiveness in this sector is also growing due to, among other things, technological development, risk reduction and government support, which in difficult cases can attract additional capital investments, which, in turn, stimulates technological development. Therefore, the process is cyclical, which in turn contributes to the development of individual countries and socio-economic development as a whole.

Keywords: green economy, green financing, green projects, sustainable development, institutional investors.

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями

Проблеми, які виникають у XXI столітті, стосуються не лише окремих країн чи регіонів, а й всього людства. Надзвичайно загострилися стосунки людини і природи. Протягом історії людська цивілізація широко використовувала природу, збільшуючи навантаження на навколишнє середовище. Використання природних ресурсів сильно вплинуло на якість життя людей, але економічне зростання, орієнтоване на кількісні показники, зрештою призвело до величезного забруднення навколишнього середовища, а в деяких випадках навіть до незворотних наслідків, змінивши характеристики планети.

Зміна «траєкторії» світової економіки до сталого розвитку дедалі більше визначає бажання урядів, транснаціональних корпорацій, інституційних інвесторів та домогосподарств мобілізувати «екологічні» інвестиції в низьковуглецеву та стійку до клімату інфраструктуру, розвиток відновлюваної енергетики, енергомодернізацію промисловості тощо. «Екологічні» інвестиції сприяють скороченню викидів парникових газів, раціоналізації поводження з відходами, ефективному управлінню стічними водами та реагуванню на різноманітні екологічні ризики, підтримці стабілізації екосистем, реалізації енергозберігаючих заходів, розвитку відновлюваної енергетики та екологічно безпечних технологій. Такі інвестиції можуть позитивно вплинути на енергетичний баланс країни, підвищення рівня енергоефективності економіки та конкурентоспроможності вітчизняної продукції на світових ринках, а також платоспроможності населення. Вони здатні створювати нові («екологічні») робочі місця та забезпечувати співробітників гідною оплатою праці.

Останніми роками недостатньо уваги в Україні мало «екологічне» фінансування економіки, хоча наша країна взяла на себе необхідні зобов'язання за Паризькою кліматичною угодою та Кліматичною директивою ЄС. Все це негативно вплине на процес відновлення економіки нашої країни після закінчення війни в Росію та на «екологічні» фінанси через проблематичну доцільність реабілітації великих бюджетоутворюючих корпорацій, які ще до війни були головними забруднювачами навколишнього середовища. Конфлікт інтересів виникає через те, що, незважаючи на забруднення навколишнього природного середовища, представники регіональної та місцевої влади зацікавлені у швидкому відродженні будь-якого бізнесу на своїй території, забезпеченні зайнятості населення та наповненні місцевих бюджетів. Виходом із цієї ситуації може стати залучення іноземних інвестицій, переважно для реалізації «екологічних» проектів

Аналіз останніх досліджень та публікацій

Оскільки Росія розпочала війну з Україною в лютому 2022 року, все більше іноземних та українських науковців і практиків шукають відповідні шляхи вирішення «екологічного» фінансування в Україні та інших країн під час війни та післявоєнної реконструкції. Серед них доречно назвати таких як: А. Аккерман, П. Біляк, І. Бистряков, Б. Буркинський, Е. Вайцеккер, О. Веклич, А. Даниляк, Ф. Джонс, Г. Дейлі, А. Камерон, В. Кравців, Н. Ремесла, Г. Макстан, А. Маркандія, В-А. Олійник, Д. Пірс, Дж. Рандерс, Д. Саха, К. Стюарт, Дж. Зіберт, Ю. Туниця, Дж. Фарлі, М. Хвесик, Є. Хлобістов, Р. Стаббе та ін. Водночас досі не вдається досягти згоди щодо відновлення фінансування тих бюджетоутворюючих підприємств, які постраждали від агресивних дій ЗС РФ, але які мали важливі характеристики викидів парникових газів в довоєнний період. Загалом, необхідно розвивати принципи та механізми «зеленого» фінансування під час реконструкції України на основі пропозицій Європейського Союзу, оскільки наша країна отримала статус країни-кандидата на членство в Європейському Союзі.

Мета та завдання статті

Метою статті є дослідження, узагальнення та розробка теоретико-методологічних підходів щодо особливостей сталого інвестування в розвиток еколого-орієнтованої економіки.

Виклад основного матеріалу дослідження

За оцінками, загальний обсяг фінансування, необхідного для реалізації екологічних проектів до 2030 року, становить 90 трильйонів доларів. Це еквівалентно 6 трильйонам доларів США на рік. Для порівняння, нинішній річний рівень фінансування становить 3,4 трильйона доларів США. Це пов'язано з поточною економічною політикою сталого розвитку, яка потребує значного фінансування. Це пов'язано з тим, що США вимагатиме щорічного фінансування на такому ж рівні, як і Німеччина - 6 трильйонів доларів на рік. Оцінки Всесвітнього економічного форуму та Глобальної комісії з економіки та клімату показують, що щорічні інвестиції в енергетику від 900 мільярдів доларів до 950 мільярдів доларів необхідні, якщо США продовжуватимуть «звичайний бізнес» або якщо вони підуть на варіанти зеленої енергії. Однак для цього не потрібно додавати додаткові відновлювані джерела енергії, такі як гідроелектростанції. Про це заявили експерти Міжнародного енергетичного агентства і компанії Bloomberg New Energy Finance. За прогнозами, витрати США на наступні три десятиліття становитимуть приблизно 13,5 трильйонів доларів на рік. За прогнозами експертів S&P, для впровадження низьковуглецевої економіки в усьому світі знадобиться

щонайменше 15 років і 16,5 трильйонів доларів. Це означає, що американські інвестори повинні інвестувати в середньому 1,1 трильйона доларів на рік протягом 16 років [17].

Реалізувати зелені бізнес-моделі та проекти без використання державного капіталу та традиційних методів фінансування дуже складно. Багато з цих методів не рентабельні для комерційного бізнесу. Отже, одним лише державним втручанням досягти цієї мети не можливо. Крім того, висока ризикованість екологічних бізнес-моделей дає зрозуміти, що впровадження цих змін потребує значної участі держави. Це пояснюється тим, що впровадження цієї зміни потребує фінансових інструментів, які більшість приватних компаній, інституційних інвесторів і громадян не можуть собі дозволити. Ось чому створюються нові фінансові інструменти, які люди можуть придбати для фінансування екологічних проектів.

З 2009 по 2019 рік у глобальну «зелену» економіку було зроблено капітальних інвестицій на суму понад 10,4 трильйона доларів. Китай, Японія та Америка є найбільшими інвесторами у відновлювану енергетику. З 2010 по 2019 рік Америка інвестувала 356 мільярдів доларів у проекти з відновлюваної енергетики, тоді як Японія інвестувала 202 мільярди доларів за той же період. У період з першої половини 2019 року по першу половину 2010 року приватний сектор Китаю профінансував 758 мільярдів доларів США в проекти з відновлюваної енергетики. Протягом зазначеного періоду часу європейські приватні інвестори інвестували 699 мільярдів доларів. Інвестори США вклали 179 мільярдів, німецькі – 122 мільярди [16].

Експерти з різних організацій вказують на необхідність чіткого розуміння довгострокових ефектів і цілей екологічних проектів. Без цієї інформації проекти не залучають достатньо інвестиційного капіталу. Інвестори вагаються вкладати кошти в ці проекти через брак інформації про стан довкілля та запропоновані методи. Незважаючи на це, багато компаній почали використовувати стратегії хеджування, щоб диверсифікувати свої фінансові продукти та приховати ризик загалом. У фінансовому плані доступ до чистої води, повітря та первинних екосистем все більше стає гарантією безпеки. Впроваджуючи цю концепцію рік за роком, права доступу перетворюються з природних у фінансові активи. Це пов'язано з тим, що передбачуваний інвестиційний потенціал «екологічних» інвестицій у ринки, що розвиваються, до 2030 року становить 10,2 трильйона доларів США. США інвестували 5,1 трильйона доларів США в Азіатсько-Тихоокеанський регіон і регіони Південної Азії разом узяті; 2,8 трильйона доларів в Південній Азії; 1,3 трильйона доларів інвестовано в Латинську Америку та Карибський басейн; 0,6 трильйона доларів інвестовано в Європу; 0,3 трильйона доларів інвестовано в країни Африки на південь від Сахари і 0,2 трильйона доларів інвестовано в Близький Схід і Північну Африку [22]. Варто також зазначити, що ці цифри не враховують повного економічного впливу екологічних інвестицій на світову економіку.

Це включає як прямий позитивний вплив на екологізацію фінансово-господарської діяльності, так і інструменти антициклічного регулювання національних економік через капіталовкладення суб'єктів господарювання в екологічно чисті товари та послуги — все це має прямий позитивний вплив на загальну «екологізацію» фінансової діяльності. економічна діяльність у всьому світі [2, с. 9]. Найбільший пакет антикризових заходів сформували США, Німеччина, Франція, Китай і Корея. Ці чотири країни сформували рекордні 81% від загальної вартості цих заходів, які мають бути впроваджені. Заявленою основною метою цього пакету є скорочення безробіття та збільшення зайнятості шляхом впровадження інвестиційних програм у екологічно чисті високотехнологічні галузі, такі як об'єкти відновлюваної енергетики та швидкісні магістралі. Також включені програми поводження з відходами в містах та впровадження IT-інфраструктури. Ці витрати становитимуть приблизно 430 мільярдів доларів. Однак це лише оцінка [6].

У 2017 році на США припадало 5,6% усіх «екологічних» фінансів. Частка приватних інвестицій у «зелені» дослідження та розробки корпоративного сектору з 2007 по 2018 рік склала 581,8 мільярдів доларів. Це свідчить про те, що бізнес-організації залишалися обережними, коли мова заходить про фінансування екологічних проектів. Проте, за той самий проміжок часу неамериканські підприємства запропонували більше екологічних досліджень і розробок, ніж американські корпорації. Це свідчить про те, що їхні підходи до фінансування екологічних проектів залишалися обережними, хоча вони намагалися використовувати свої інноваційні стратегії для збільшення своїх монопольних прибутків. Ці стратегії гарантували, що власники бізнесу зберігали контроль над екологічними технологіями, призначаючи великі частини глобальної технологічної ренти собі.

Щоб сприяти екологічним дослідженням і розробкам, держава повинна надавати приватним банкам пільгове кредитування та страхування. Це збільшує обсяг фінансування, доступного для приватних установ, які розробляють «зелені» технології. Крім того, важливо зазначити, що більшість екологічних проектів є збитковими та мають високі ризики. Тому приватним інвесторам важко інвестувати в ці проекти. За оцінками Програми ООН з навколишнього середовища, державні інвестиції США в програми зміни клімату приносять від 50 до 150 мільярдів доларів.

Виклики сьогодення мають глобальний масштаб, про що свідчить зростання імпульсу до рішень «зеленого» фінансування. Ці інструменти включають «зелені» позики, облігації, купівельну спроможність через квоти на забруднення та кредити. Зміни в інвестиційній політиці на національному рівні часто сприяють зростанню популярності цих інструментів. Ініціатива Climate Bonds Initiative стверджує, що з 2020 по 2021 рік було випущено екологічних облігацій на суму 1,7 трильйона доларів США. Крім того, з грудня

2020 по 2021 рік здійснено випуск зелених облігацій на суму 1,1 трильйона доларів США. Рівень боргу США зріс значно більше, ніж у будь-якій іншій країні. Це було пов'язано з ефектом COVID-19, який вплинув на обсяг боргу США. З 15 найбільших країн, які випустили «зелені» облігації у 2019 році, на США, Францію та Китай припало 44% світових викидів того року. Американські емітенти внесли 51,3 млрд доларів у створення «зелених» облігацій. США внесли 30,1 мільярда доларів у світову економіку разом із Францією та Китаєм. США принесли 31,3 мільярда доларів, а інші – також 31,3 мільярда доларів. Крім отримання 51 мільярда доларів від викидів, понад 33% коштів було інвестовано в проекти з відновлюваної енергетики. Це зробили США. Інституційні потреби у фінансуванні «зелених» проектів спонукають до необхідності глобального створення відповідного середовища для створення фіскального бюджету, накладення міжнародних обмежень і санкцій на корпорації, залучені до сумнівного бізнесу. Міжнародне право зобов'язує індустріально розвинені країни дотримуватися екологічних цілей, визначених Паризькою угодою про зміну клімату. Крім того, цей мандат поширюється на «зелені» фінансові ринки та створення стандартних правил. Дотримання цих правил і стандартів є обов'язковим для забезпечення успішної економіки та суспільства в цілому. Важливим є використання переваг екологічно нестабільних технологій і бізнесу для інвестування у світову економіку. Це підвищило важливість показників, пов'язаних з екологічною стійкістю та низьким вмістом вуглецю. Ключові світові фінансові гравці змушені відставати від сучасних тенденцій через активну інституціоналізацію ініціатив розвитку у сфері «зелених» фінансів. Крім того, потенціал екологічного фінансування високий і більше фінансових установ, інвесторів та регуляторів зацікавлені в розвитку цього нового ринку. Спеціалізовані сектори створюють і процвітають на світових ринках «зелених» облігацій. Вони маркують ці облігації, щоб залучити глобальних інвесторів на ринок. Зараз ці сектори включають фінанси, навколишнє середовище та технологічні галузі [12].

Досягнення «зелених» облігацій забезпечує екологічно чистий транспорт, відновлювані джерела енергії, запобігання забрудненню навколишнього середовища, ефективне використання електроенергії та водних ресурсів та управління стічними водами. Крім того, система перевірки є важливою для того, щоб переконатися, що ці облігації мають можливості для розвитку. Значення індексу екологічного виміру в 2014-2020 роках подано в Таблиці 1 та 2.

Таблиця 1

Значення індексу екологічного виміру в 2014-2016 роках

Країна	2014		2016	
	Рейтинг	Значення	Рейтинг	Значення
Німеччина	13	77,0	30	84,3
Люксембург	2	83,3	20	86,6
Швейцарія	1	87,6	16	86,9
Великобританія	12	77,4	12	87,4
Франція	27	71,1	10	88,2
Австрія	8	78,3	18	86,7
Фінляндія	18	75,7	1	90,7
Швеція	9	78,1	3	90,4
Норвегія	10	78,1	17	86,9
Японія	26	72,4	39	80,6
Ісландія	14	76,5	2	90,5
Нова Зеландія	16	76,4	36	82,0
США	33	67,5	26	84,7
Словаччина	21	74,5	24	85,4
Білорусія	32	67,7	35	82,3
Росія	73	53,5	32	83,5
Україна	95	49,0	44	79,7
Сьєрра-Леоне	173	21,8	162	46,0
Ліберія	172	24,0	167	43,4

Складений на основі даних про такі фактори як якість води та повітря, викиди парникових газів і турбота про збереження лісів, рейтинг виявляє різочі відмінності між країнами, які приблизно однакові з точки зору якості життя, споживання ресурсів і забруднення навколишнього середовища. У 2020 році Україна зайняла 60 місце зі 180 країн світу за Міжнародним рейтингом екологічного індексу. Примітно, що за цим показником у 2014 році вона посідала 95-е місце зі 180 країн, у 2016-му – 44-те, у 2018-му – 109-е [18;21].

У 2020 році Україна посіла 60 місце з індексом 49,50. Однак за наступні десять років країна покращила свої позиції на 6,2 пункту до 52-го місця з індексом 49,60. Це свідчить про те, що «зелений» бізнес в Україні – це не просто модний тренд, а нагальна необхідність через низький рейтинг країни [18;21].

Таблиця 2

Значення індексу екологічного виміру в 2018-2020 роках

Країна	2018		2020	
	Рейтинг	Значення	Рейтинг	Значення
Німеччина	3	81,6	1	82,5
Люксембург	7	79,1	2	72,3
Швейцарія	1	87,4	3	81,5
Великобританія	6	79,9	4	81,3
Франція	2	84,0	5	80,0
Австрія	8	79,0	6	79,6
Фінляндія	10	78,7	7	78,9
Швеція	5	80,5	8	78,7
Норвегія	14	77,5	9	77,7
Японія	20	74,7	12	75,1
Ісландія	11	78,6	17	72,3
Нова Зеландія	17	76,0	19	71,3
США	27	71,1	24	69,3
Словаччина	28	70,6	26	68,3
Білорусія	44	65,0	49	53,0
Росія	52	63,8	58	50,5
Україна	109	52,9	60	49,5
Сьєрра-Леоне	155	42,5	177	25,7
Ліберія	160	41,6	180	22,6

Перехід до такої моделі сталого розвитку можливий для України за умови модернізації всіх секторів економіки шляхом переходу на енергоефективні, ресурсозберігаючі та чистіші технології виробництва. Крім того, питання нарощування українського експорту на ринок ЄС тісно пов'язане з питанням встановлення високих європейських екологічних стандартів. Рейтинг країн світу за індексом екологічної активності у 2022 році подано на Рисунку 1.

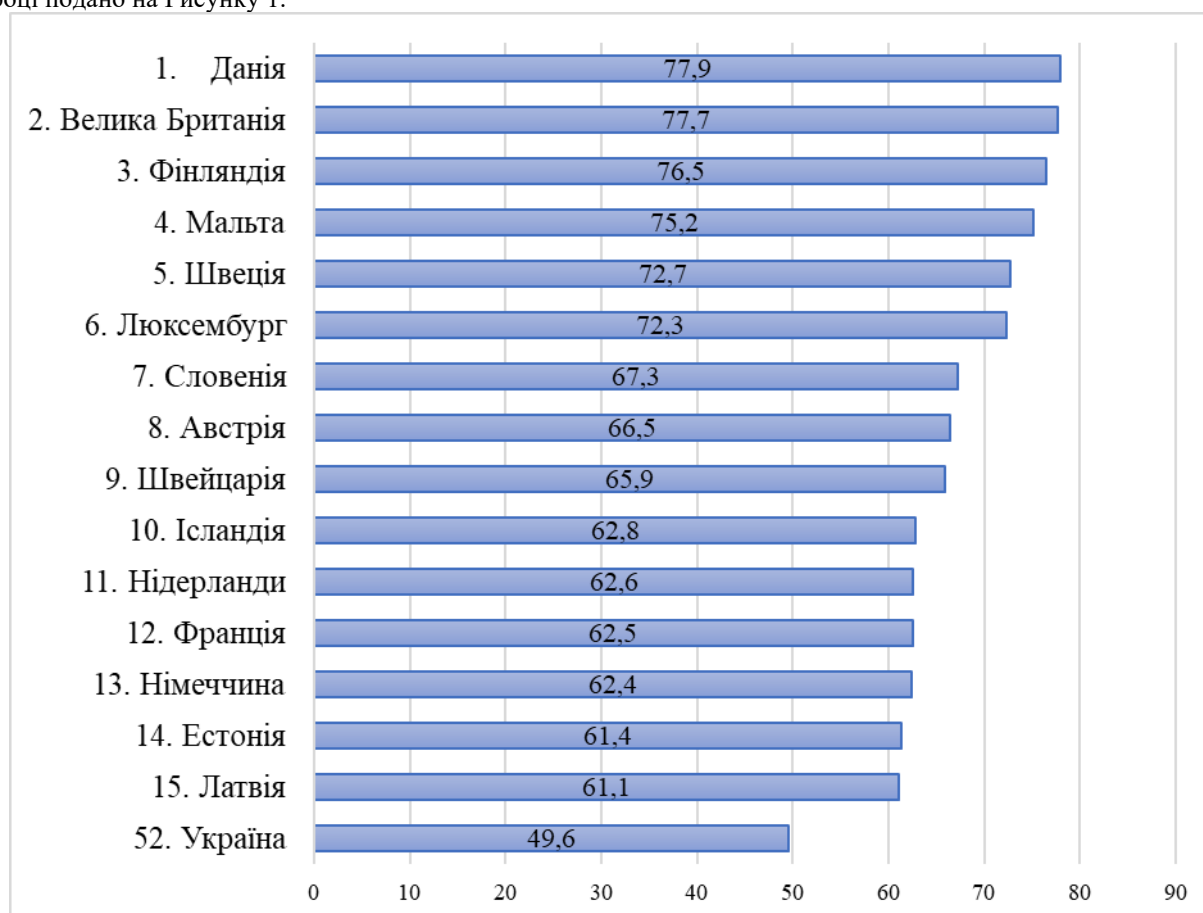

Рис. 1. Рейтинг країн світу за індексом екологічної активності у 2022 році

Низький статус країни визначається такими чинниками: погіршення екологічного стану навколишнього середовища внаслідок викидів металургійних та енергетичних підприємств, на які щорічно припадає 30-35% загального забруднення від стаціонарних джерел, використання застарілого обладнання, що за статистикою викидає в атмосферу втричі більше, ніж новітнє обладнання, дефіцит води, наразі

близько 4 мільярдів кубометрів. Практично всі поверхневі води, підземні води та частини підземних вод забруднені промисловими, побутовими та сільськогосподарськими стоками, а якість їхньої води навіть не відповідає нинішнім низьким санітарним стандартам. Індекс екологічного виміру за складовими для України у 2020 році подано на Рисунку 2.

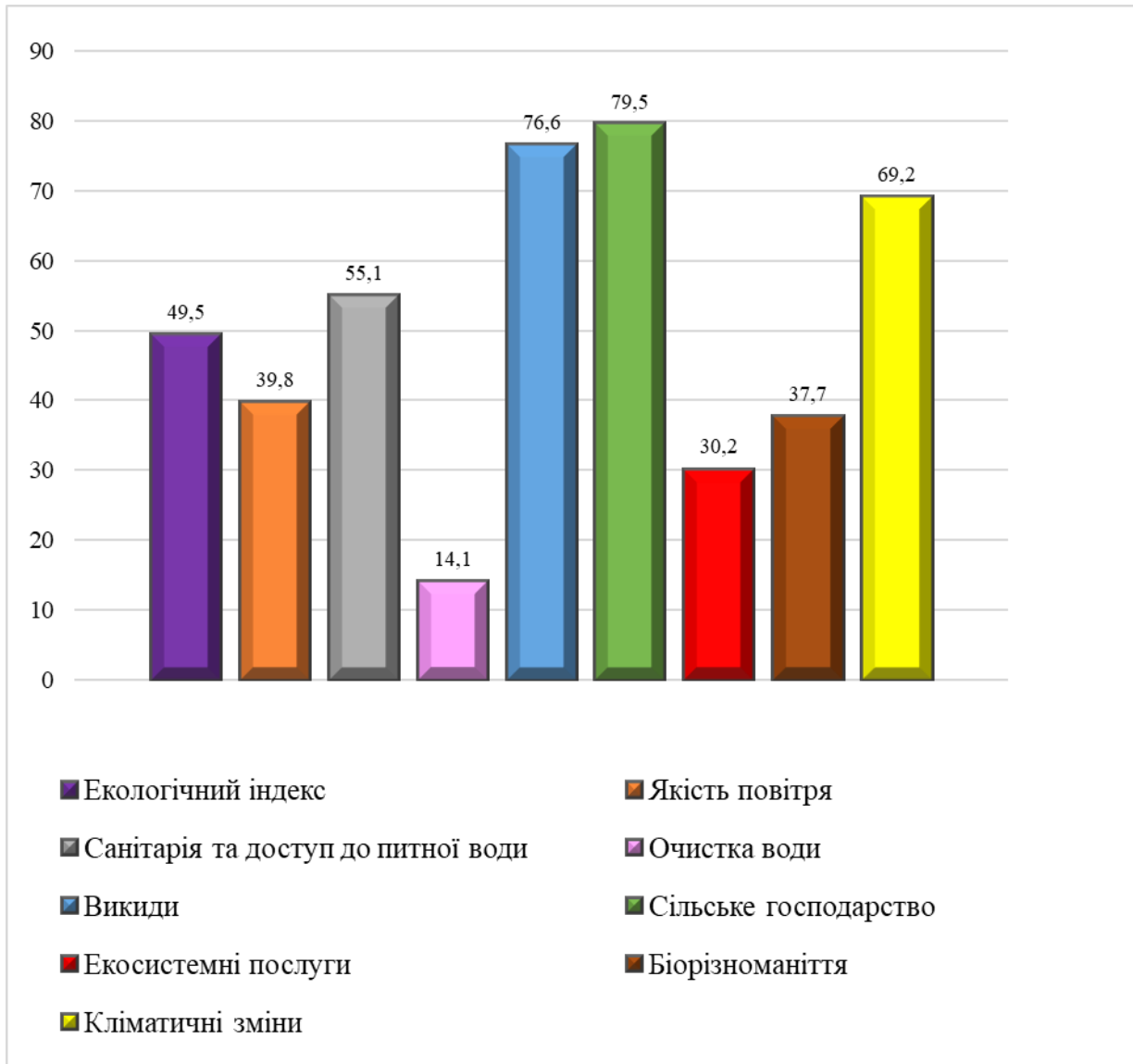

Рис. 2. Індекс екологічного виміру за складовими для України у 2020 році*

Джерело: систематизовано автором на основі [18; 21]

Рівень стабільності та безпеки країни можна оцінити за допомогою компонента безпеки життя людей як складової Індексу сталого розвитку, який відображає загальний вплив комплексу глобальних загроз на різні країни та групи країн. Глобальні екологічні загрози, визначені міжнародними організаціями, включають: дисбаланс між біологічними можливостями Землі та потребами людини в біосфері в контексті демографічних змін (BB); обмежений доступ до питної води (WA); глобальне потепління (GW); глобальні зміни клімату та природи. Таблиця 3 демонструє індекси глобальних екологічних загроз [18;21].

Через особливості фінансових систем кожної країни «зелені» інвестиції стикаються з перешкодами. Їх подолає Міжнародна асоціація ринків капіталу та її стандарти, які мають міжнародне визнання. Стандарти ICMA гарантують стабільне фінансування «зелених» проектів, які не покладаються на краудфандинг. З цієї причини національні фінансові системи повинні створювати консалтингові центри для розробки національних стандартів широкомасштабного консультування, а також для перевірки цих стандартів. Зазначений метод зменшить витрати для емітентів шляхом створення менших, але більш керованих груп [12].

Сучасні обставини, що швидко змінюються, вимагають, щоб менеджмент зосередився на «сталому розвитку». Під цим терміном розуміють навмисну, цілеспрямовану діяльність усіх суб'єктів, залучених до

певної системи управління. Вона вимагає лідерства з боку влади, яка створює та впроваджує систему, засновану на ефективній адаптації до зовнішнього середовища, що постійно змінюється. Метою цієї системи є забезпечення високого рівня життя та довгострокової якості, а не просто збільшення кількості, методів виробництва, ресурсів та інших аспектів виробництва.

Таблиця 3

Індекси глобальних екологічних загроз

Країна	Порушення екологічного балансу (BB)	Глобальне потепління (GW)	Зміни клімату й природні катастрофи (ND)	Обмеженість доступу до питної води (WA)
Швеція	0,709	0,519	0,585	0,675
Норвегія	0,536	0,332	0,584	0,675
Нова Зеландія	0,799	0,415	0,487	0,675
Австралія	0,865	0,119	0,562	0,675
Швейцарія	0,289	0,493	0,584	0,675
Ісландія	-	0,455	0,585	0,675
Фінляндія	0,814	0,322	0,584	0,675
Люксембург	-	0,088	0,584	0,675
Канада	0,88	0,176	0,584	0,675
Данія	0,307	0,384	0,585	0,675
Німеччина	0,349	0,359	0,584	0,675
США	0,312	0,135	0,545	0,659
Великобританія	0,31	0,406	0,579	0,675
Франція	0,388	0,484	0,57	0,675
Японія	0,3	0,371	0,581	0,675
Сінгапур	0,192	0,454	0,561	0,675
Ірландія	0,339	0,346	0,584	0,675
Польща	0,387	0,4	0,58	0,675
Угорщина	0,446	0,513	0,579	0,675
Болгарія	0,446	0,483	0,584	0,675
Грузія	0,484	0,645	0,578	0,642
Росія	0,627	0,287	0,581	0,625
Казахстан	0,46	0,204	0,576	0,608
Непал	0,485	0,686	0,522	0,483
Україна	0,443	0,473	0,577	0,642
Тринідад і Тобаго	-	0,009	0,584	0,573
Китай	0,425	0,478	0,13	0,519
Малаві	0,492	0,688	0,482	0,376
Індія	0,476	0,634	0,478	0,537
Узбекистан	0,446	0,538	0,584	447

Сталий розвиток – це наукова концепція, яка відображає реальність у спосіб, який легко зрозуміти. Його мета – показати, що в соціально-економічній системі відбувся новий розвиток. Сталий розвиток є показником «системи систем» між природою та суспільством, яка підвищує як якість життя населення, так і екологічну стійкість у довгостроковій перспективі. Об'єктивність є ключем до управління сталим розвитком. Це забезпечують закономірні процеси в природі та суспільстві. Їх часто називають «феноменами» або «природним балансом». Наявність їх означає, що життя людини як біологічного виду є визначеним. Вони також вказують на стабільність функціонування екосистем і обмеженість ресурсів, доступних людині чи суспільству. Перехід до екологічно та соціально-економічно сталого розвитку є актуальним, необхідним завданням будь-якої економічної системи, яка планує створити сприятливі соціально-економічні умови для свого населення. Вкрай важливо, щоб ми розробили послідовну концептуальну основу для екологічно орієнтованого сталого соціально-економічного розвитку. Це пояснюється тим, що розробка цієї структури стає актуальною справою через нашу нагальну потребу задовольнити основні потреби сучасного суспільства.

Концепція сталого розвитку вимагає задоволення визначених потреб суспільства. Це диктує два завдання: забезпечення населення з найнижчим рівнем доходу та зменшення обмежень природного середовища на можливості задовольняти соціальні потреби. Одним із найважливіших аспектів сталого розвитку є екологічна рівновага, що сприяє економічній і екологічній рівності між людьми. Загалом, збереження цілісності екосистеми має важливе значення для екологічно правильного розвитку. Здоров'я всієї біосфери планети залежить від природних систем, які можна розглядати як ключові частини екосистеми. Досягнення самовідновлення вимагає збереження здатності адаптуватися та відновлювати пошкоджені системи. Якщо екосистеми не можуть самовідновлюватися, вони втрачають будь-які шанси зберегти функціональність. Це пояснюється тим, що масове забруднення або регресія ресурсів різко знижує їх здатність до реформування.

Необхідність України враховувати екологічну стійкість є життєво важливою для її подальшого існування. Потрібно збалансувати потреби природи з діяльністю людини під контролем держави. Це пояснюється важливістю цього питання для загального добробуту нації [8].

Зважаючи на сучасні обставини повенної відбудови України, важливо дотримуватися принципів, які запровадила екологічна організація «Екодія». Ці принципи включають зосередженість на довгостроковій стабільності та високоякісному прийнятті рішень. Вони також заохочують прозорість та залучення громадськості до прийняття рішень через відкритий доступ до публічної інформації. Крім того, вони заохочують використання найкращих доступних технологій і практик через регулювання та правову безпеку. Також вони сприяють збалансованому розвитку територій України, зосереджуючись на сталому розвитку міст і регіонів. Це має відбуватися разом із зусиллями з декарбонізації та децентралізації енергетичного сектору України. Врахування всіх цих принципів при створенні системи «зеленого» фінансування було б корисним для створення функціональної національної фінансової системи.

Відбудова України має включати перехідні заходи, які поєднують концепції «зеленої» та сталої економіки. Це допоможе країні досягти цілей сталого розвитку. Одним із способів досягнення цієї мети є залучення кліматичних інвестицій в економіку держави, зокрема тих, які покращують природне середовище та створюють «зелені» робочі місця в усьому світі. Ці підходи допомагають Україні збалансувати стосунки з природою, вони також забезпечують ресурси для впровадження екологічних проєктів і створення нових можливостей для працевлаштування.

Після жорстокої війни з Росією Україні потрібна значна фінансова допомога для відновлення. Кілька міжнародних організацій і світові лідери вже оголосили про плани надати цю допомогу. Європейський Союз оголосив про намір створити Трастовий фонд від імені України – спеціально для підтримки українців під час їх відновлення після війни. Цей фонд буде створено Європейською Радою та допоможе Україні у довгостроковому процесі відновлення. Україна потребує фінансової та екологічної допомоги; тому багато країн, у тому числі США, Велика Британія, Швеція, Іспанія, Данія та інші країни, пообіцяли підтримати відбудову України. Екологічні та фінансові потреби України вимагають врахування потреб Європейського Союзу щодо деяких інфраструктурних та промислових об'єктів. Тому слід створити спеціальну раду з експертів-екологів і представників країн-донорів, яка буде контролювати проєкти реконструкції. Ця рада має блокувати можливі прояви корупції серед українських чиновників від здійснення будь-яких незаконних дій за допомогою іноземних інвесторів, залучених до проєктів [10].

Підвищення цін на енергоносії внаслідок війни Росії проти України призвело до зростання вартості енергоносіїв у всьому світі. Це спонукало багато країн до переходу на відновлювані джерела енергії, або ВДЕ. Через цю зміну багато штатів і підприємств потребували додаткового фінансування для реалізації цих проєктів. Крім того, підвищення цін на продукти харчування в усьому світі спричинило потребу багатьох країн субсидувати ціни на продукти харчування за рахунок грошей платників податків. Крім того, країни з більшим дефіцитом бюджету також отримують субсидії від розвинених країн. Ці додаткові витрати збільшують фінансовий тягар країни та збільшують державний борг. Це змушує багато держав не здійснювати фінансування «зелених проєктів», які є дуже дорогими та іноді збитковими. Це спонукає до необхідності нових креативних рішень щодо державного «зеленого» фінансування, які враховують довгострокові наслідки дій Росії. Щорічний дефіцит бюджету та борг України перевищує стандарти ЄС. Це вимагає отримання фінансової допомоги з міжнародних джерел.

Висновки з даного дослідження і перспективи подальших розвідок у даному напрямі

Рік за роком міжнародне співтовариство все більше усвідомлює зростаючі кліматичні, екологічні та соціальні загрози глобальному економічному прогресу, а також виклики які призводять до помітного погіршення природного, промислового та людського капіталу, які в довгостроковій перспективі можуть отримати ефективні рішення найактуальніших проблем глобального сталого розвитку за умов активної інтеграції механізмів зеленого фінансування в розвиток. Самі ці механізми також потребують системної модернізації, головним чином на основі трансформації глобальної фінансової системи, створення нових інституційних структур, зміни фінансової архітектури, формування глобальної пруденційної регулятивної основи та широкого впровадження зелених фінансів. Технології створюють абсолютно нову екосистему екологічно орієнтованих інвестицій - це капітальні інвестиції. У глобальних умовах ключову роль у фінансуванні зелених інфраструктурних проєктів відіграють інституційні інвестори: прибуткові компанії, пенсійні фонди, страхові компанії, державні фонди капіталу, пайові фонди та ETF, компанії INVIT та менеджери активів. Фінансовий ринок на тлі постійного вдосконалення глобальних фінансів і навколишнього середовища є основним каналом «озеленення» світової економіки. Розробка фінансових інструментів, які будуть інтегровані в стійку модель глобального економічного розвитку, займе значний історичний період і буде необхідною для подолання значних перешкод у складному процесі зеленого фінансування, в тому числі на основі співпраці урядів з міжнародними інституціями та від імені світової бізнес-спільноти Позитивні дії в тісній взаємодії.

Література

1. Віхорт Ю.В. Управління фінансово-інвестиційним забезпеченням екологічних інновацій як одним із чинників їх ефективної реалізації в Україні. Ефективна економіка. 2018. № 10. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/10_2018/53.pdf
2. Воронцова А. С., Сльнікова Ю. В., Рудиченко А. Г. Структурно-функціональний підхід до ідентифікації відповідального інвестування. Вісник СумДУ. Серія «Економіка». 2021. № 1. С. 36–42. DOI: <https://doi.org/10.21272/1817-9215.2021.1-5>
3. Дима В. В. Фінансові інструменти стимулювання розвитку «зеленої» економіки в Україні. Інвестиції: практика та досвід. 2020. № 5–6. С. 182–187. DOI: <https://doi.org/10.32702/2306-6814.2020.5-6.182>
4. Дороніна І. І., Криштоф Н. С. Запровадження «зеленого курсу» як інструменту системних змін для сталого розвитку. Державне управління: удосконалення та розвиток. 2020. № 11. DOI: <https://doi.org/10.32702/2307-2156-2020.11.33>
5. Дунас Н. В. Світові тренди та ініціативи формування ринку зелених облігацій України в умовах COVID-19. Проблеми економіки. 2021. № 2(48). С. 4–16. DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-0712-2021-2-4-16>
6. Екологічні інвестиції: глобальний тренд, який вже в Україні. ESG from E Angle: екологічні фактори в інвестиціях та виклики для суспільства : матеріали вебінару, 2020. URL: <https://ua.cfaukraine.org/ekologichni-investitsiyi-globalnyj-trend-yakuj-vzhe-v-ukrayini/>
7. Захарченко, Н.В. Механізми фінансування «зелених» інвестицій. Економічний вісник, 2019. №1. С. 166-180.
8. Заячківська О. В., Яковчук О. В. Зелені облігації: світові тенденції та перспективи розвитку в Україні. Вісник студентського наукового товариства «ВАТРА» Вінницького торговельно-економічного інституту КНТЕУ. 2020. Вип. 92. С. 151–163. URL: http://ep3.nuwm.edu.ua/18401/1/%D0%AF%D0%BA%D0%BE%D0%B2%D1%87%D1%83%D0%BA_%D1%81%D1%82%D0%B0%D1%82%D1%82%D1%8F%20%D0%B7%D0%B0%D1%85.pdf
9. Офіційний сайт Міжнародної асоціації ринків капіталу ICMA. URL: <https://www.icmagroup.org/>
10. Пімоненко Т.В. Маркетинг і менеджмент зелених інвестицій : автореферат д-ра екон. наук, спец.: 08.00.04 – «Економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності)» Суми: СумДУ, 2019. С. 34.
11. Рублик В. М. Зелені облігації як інструмент фінансування екологічних проєктів. Інвестиції: практика та досвід. 2020. № 4. С. 72–76. DOI: <https://doi.org/10.32702/23066814.2020.4.72>
12. Фролов, А.Ю. Світовий досвід організації ринку зелених облігацій та можливості його запровадження в Україні. Наукові записки Інституту законодавства Верховної Ради України. 2019. №5. С. 84-92.
13. Харічков С. «Зелені інвестиції» як каталізатор переходу до нового курсу розвитку економіки: міжнародні орієнтири і перспективи впровадження. Економіст. 2010. № 12. С. 16–21.
14. Шуба О.А. Європейський досвід використання «зелених» облігацій у фінансуванні екологічної модернізації. Журнал Бізнес Інформ. 2018. № 11. С. 60–65. URL: <https://www.business-inform.net/annotated-catalogue/?year=&abstract>
15. «Зелена» економіка: від глобальної концепції до реалій місцевого розвитку : монографія / за заг. ред. Н.В. Стукало. Дніпро : Середняк Т.К., 2018. 336 с.
16. Chițimiea A., Minciu M., Manta A. M., Ciocoiu C. N., Veith C. The Drivers of Green Investment: A Bibliometric and Systematic Review. Sustainability. 2021. Vol. 13(6). P. 3507. DOI: <https://doi.org/10.3390/su13063507>
17. Dovala E., Negulescu O. A Model of Green Investments Approach. Procedia Economics and Finance. 2014. Vol. 15. P. 847–852. DOI: [https://doi.org/10.1016/S2212-5671\(14\)00545-0](https://doi.org/10.1016/S2212-5671(14)00545-0)
18. Green Bond Market Summary. Climate Bond Initiative. 2020. URL: https://www.climatebonds.net/files/reports/2020_annual_highlights.final.pdf
19. Heinkel R., Kraus A., Zechner J. The Effect of Green Investment on Corporate Behavior. The Journal of Financial and Quantitative Analysis. 2001. Vol. 36. No. 4. P. 431–449. DOI: <https://doi.org/10.2307/2676219>
20. Voica M. C., Panait M., Radulescu I. Green Investments – Between Necessity, Fiscal Constraints and Profit. Procedia Economics and Finance. 2015. Vol. 22. P. 72–79. DOI: [https://doi.org/10.1016/S2212-5671\(15\)00228-2](https://doi.org/10.1016/S2212-5671(15)00228-2)
21. World Investment Report 2021. URL: <https://unctad.org/webflyer/world-investment-report-2021>

References

1. Vikhort Yu.V. (2018). Upravlinnia finansovo-investitsiynym zabezpechenniam ekolohichnykh innovatsii yak odnym iz chynnykiv yikh efektyvnoi realizatsii v Ukraini. Efektyvna ekonomika. 2018. №10. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/10_2018/53.pdf

2. Vorontsova, A. S., Yelnikova, Y. V., Rudichenko, A. G. (2021) Strukturno-funktionalnyi pidkhid do identyfikatsii vidpovidal- noho investuvannia [Structural and functional approach to the identification of responsible investing]. Bulletin of SSU. Economics Series, no. 1, pp. 36–42. DOI: <https://doi.org/10.21272/1817-9215.2021.1-5>
3. Dima, V. V. (2020) Finansovi instrumenty stymuliuвання rozvytku «zelenoi» ekonomiky v Ukraini [Financial instruments to stimulate the development of "green" economy in Ukraine]. Investments: practice and experience, no. 5–6, pp. 182–187. DOI: <https://doi.org/10.32702/2306-6814.2020.5-6.182>
4. Doronina, I. I., Krzysztof, N. S. (2020) Zaprovdzhennia «zelenoho kursu» yak instrumentu systemnykh zmin dlia staloho roz- vytku [Introduction of the "green course" as a tool for systemic change for sustainable development]. Public administration: improve- ment and development, no. 11. DOI: <https://doi.org/10.32702/2307-2156-2020.11.33>
5. Dunas, N. V. (2021) Svitovi trendy ta initsiatyvy formuvannia rynku zelenykh oblihtsii Ukrainy v umovakh COVID-19 [Global trends and initiatives to form the market of green bonds of Ukraine in terms of COVID-19]. Problems of the economy, no. 2(48), pp. 4–16. DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-0712-2021-2-4-16>
6. Environmental investment: a global trend already in Ukraine (2020) ESG from E Angle: environmental factors in investment and challenges for society: webinar materials. Available at: <https://ua.cfaukraine.org/ekologichni-investytsiyyi-globalnyj-trend-yakij-vzhe-v-ukrayini/>
7. Zakharchenko, N.V. (2019) Mekhanizmy finansuvannia «zelenykh» investytsii. Ekonomichnyi visnyk. №1. С. 166-180.
8. Zayachkivska, O. V., Yakovchuk, O. V. (2020) Zeleni oblihtsii: svitovi tendentsii ta perspektyvy rozvytku v Ukraini [Green bonds: global trends and prospects for development in Ukraine]. Bulletin of the Student Scientific Society "VATRA" Vinnytsia Trade and Economic Institute KNTEU, vol. 92, pp. 151–163. Available at: http://ep3.nuwm.edu.ua/18401/1/%D0%AF%D0%BA%D0%BE%D0%B2%D1%87%D1%83%D0%BA_%D1%81%D1%82%D0%B0%D1%82%D1%82%D1%8F%20%D0%B7%D0%B0%D1%85.pdf
9. Official site of the International Capital Markets Association ICMA. Available at: <https://www.icmagroup.org/>
10. Pimonenko T.V. (2019). Marketynh i menedzhment zelenykh investytsii : avtoreferat d-ra ekon. nauk, spets.: 08.00.04 – «Ekonomika ta upravlinnia pidpriemstvamy (za vydamy ekonomichnoi diialnosti)» Sumy: SumDU. С. 34.
11. Rublik, V. M. (2020) Zeleni oblihtsii yak instrument finansuvannia ekolohichnykh proektiv [Green bonds as a tool for financing environmental projects]. Investments: practice and experience, no. 4, pp. 72–76. DOI: <https://doi.org/10.32702/23066814.2020.4.72>
12. Frolov, A.Iu. (2019) Svitovyi dosvid orhanizatsii rynku zelenykh oblihtsii ta mozhlyvosti yoho zaprovadzhennia v Ukraini. Naukovi zapysky Instytutu zakonodavstva Verkhovnoi Rady Ukrainy. №5. С. 84-92.
13. Kharichkov S. (2010). «Zeleni investytsii» yak katalizator perekhodu do novoho kursu rozvytku ekonomiky: mizhnarodni oriiientyry i perspektyvy vprovadzhennia. Ekonomist. 12. С. 16–21.
14. Shuba, O. A. (2018) Yevropeyskyi dosvid vykorystannia «zelenykh» oblihtsii u finansuvanni ekolohichnoi modernizatsii [European experience in the use of "green" bonds in financing environmental modernization]. Business Inform Magazine, no. 11, pp. 60–65. Available at: <https://www.business-inform.net/annotated-catalogue/?year=&abstract>
15. Stukalo, N., Krasnikova, N., Steblianko, I., Meshko, N., Simakhova, A., Gaponenko, S., ... & Sardak, S. (2018) "Green" economy: from global concept to reality of local development, 336 p.
16. Chițimiea, A., Minciu, M., Manta, A. M., Ciocoiu, C. N., Veith, C. (2021) The Drivers of Green Investment: A Bibliometric and Systematic Review. Sustainability, vol. 13(6), pp. 3507. DOI: <https://doi.org/10.3390/su13063507>
17. Dovala, E., Negulescu, O. A. (2014) Model of Green Investments Approach. Procedia Economics and Finance, vol. 15, pp. 847–852. DOI: [https://doi.org/10.1016/S2212-5671\(14\)00545-0](https://doi.org/10.1016/S2212-5671(14)00545-0)
18. Green Bond Market Summary. Climate Bond Initiative (2020). Available at: https://www.climatebonds.net/files/reports/2020_annual_highlights.final.pdf
19. Heinkel, R., Kraus, A., Zechner, J. (2001) The Effect of Green Investment on Corporate Behavior. The Journal of Financial and Quantitative Analysis, vol. 36, no. 4, pp. 431–449. DOI: <https://doi.org/10.2307/2676219>
20. Voicaa, M. C., Panaitb, M., Radulescu, I. (2015) Green Investments – Between Necessity, Fiscal Constraints and Profit. Procedia Economics and Finance, vol. 22, pp. 72–79. DOI: [https://doi.org/10.1016/S2212-5671\(15\)00228-2](https://doi.org/10.1016/S2212-5671(15)00228-2)
21. World Investment Report 2021. URL: <https://unctad.org/webflyer/world-investment-report-2021>